

Traducere: Avocat Alexandru Surdescu din Baroul București
Translation: Alexandru Surdescu, lawyer at the Bucharest Bar
Traduction: Avocat Alexandru Surdescu, du Barreau de Bucarest

SECȚIA A TREIA
DECIZIE
Cererea nr. 57265/08
Dumitru Daniel DUMITRU și alții
împotriva României

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (secția a treia), statuând la 4 septembrie 2012 într-o cameră compusă din:

Egbert Myjer, président,
Alvina Gyulumyan, Ján Šikuta,
Ineta Ziemele,

Luis López Guerra, Nona Tsotsoria,
Kristina Pardalos, judecători,

și din Marialena Tsirli, grefieră adjunct de secție,

Văzând cererea susmenționată introdusă la 18 septembrie 2008,

Văzând observațiile trimise de către guvernul pârât și pe cele prezentate ca răspuns de către reclamânți,

Văzând decizia președintelui camerie să o desemneze pe d-na Kristina Pardalos pentru a se pronunța în calitate de judecător ad hoc (articolele 26 § 4 din Convenție și 29 § 1 din Regulament) ca urmare a abținerii d-ului Corneliu Bîrsan (aricolul 28 din Regulamentul Curții), judecătorul ales din partea României,
După ce au deliberat, au pronunțat următoarea decizie:

ÎN FAPT

A. Circumstanțele cauzei

1. Faptele cauzei, astfel cum le-au expus reclamânții, se pot rezuma după cum urmează.
2. Reclamânții, d-ul Dumitru Daniel Dumitru și d-nele Anda-Mihaela Pluteanu și Magdalena Viorica Papaianopol, sunt cetățeni români, născuți în 1970, 1977 și, respectiv, 1971 ; reclamantul domiciliază în Pitești, iar cele două reclamante în Bascov (județul Argeș). Toți trei reclamânții sunt magistrați la instanțe diferite din cadrul județului Argeș.

1. Procedura privind obținerea unei măriri salariale întemeiată pe OG nr. 10/2007

3. La 18 iunie 2007, reclamânții și alți colegi magistrați au sesizat Tribunalul Argeș pentru a beneficia la rândul lor de măririle salariale acordate prin OG nr. 10/2007 altor categorii de funcționari publici, cu excepția magistraților. Acțiunea lor era îndreptată împotriva Ministerului Justiției, Curții de Apel Pitești și Ministerului Finanțelor. Petenții au apreciat că sunt victimele unui tratament discriminatoriu în sensul OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea discriminării.

4. În fața tribunalului, pârâții au susținut că instanțele nu-și puteau aroga dreptul de a completa o lege astfel încât să creeze drepturi în favoarea unei categorii salariale, respectiv, în speță, a magistraților, categorie care beneficiase în fapt de o mărire salarială substanțială în baza OG nr. 27/2006.

5. Printr-o hotărâre definitivă și executorie din 31 octombrie 2007, tribunalul a admis acțiunea reclamantilor și a obligat în solidar Curtea de Apel Pitești și Ministerele Justiției și Finanțelor să plătească reclamantilor măririle acordate prin OG nr. 10/2007, actualizate cu indicele de inflație. Tribunalul a constatat că salariile funcționarilor și ale înalților funcționari publici fuseseră mărite de la 2 % la 11 % prin ordonanța precitată și că magistrații fuseseră excluși ținând cont de măririle salariale acordate printr-un alt act normativ, respectiv OG nr. 27/2006. Or, tribunalul a constatat că printre beneficiarii OG nr. 10/2007 figurau, în categoria înalților funcționari, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și adjunctul său. Reiterând principiul nediscriminării prevăzut de articolul 5 al Codului Muncii, articolul 20 din Constituție și articolul 2 din OG nr. 137/2000 precitată și articolul 14 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, tribunalul a hotărât că nu exista niciun scop legitim care să justifice excluderea magistraților, deci, a reclamantilor, de la beneficiile OG nr. 10/2007.

6. Ministerele Justiției și Finanțelor au formulat recurs împotriva deciziei din 31 octombrie 2007, susținând, printre altele, că acordând drepturi salariale în afara dispozițiilor legale, tribunalul își depășise competențele jurisdicționale.

7. La 19 februarie 2008, Curtea de Apel Pitești a respins recursul drept nefondat. Curtea de apel a constatat că reclamantii se aflau într-o situație comparabilă cu cea a celorlalți funcționari cărora OG nr. 10/2007 le acorda drepturi și a concluziat că în speță, a existat discriminare prin faptul că magistrații, spre deosebire de ceilalți funcționari vizați de OG nr. 10-2007, nu beneficiaseră de o compensare pentru pierderea sumelor de bani din cauza indicelui de inflație. Potrivit Curții de Apel, OG nr. 27/2006 mărise salariile magistraților, dar nu ținuse cont indicele de inflație; de aceea, obiectivele și scopul său difereau de cele ale OG nr. 10/2007.

2. Procedura privind obținerea unui spor de risc și de suprasolicitare neuropsihică.

8. La 19 iulie 2007, reclamantii, cât și alți colegi magistrați, au sesizat Tribunalul Argeș cu o acțiune îndreptată împotriva acestui Tribunal, Curții de Apel Pitești și Ministerelor de Justiție și Finanțe, pentru a obține dreptul la sporul de risc și suprasolicitare neuropsihică prevăzute de articolul 47 din Legea nr. 50/1996, la 50% din salariul lunar. Ei au solicitat de asemenea sume resptante pentru perioada septembrie 2004-februarie 2007, dată la care legea nr. 50/1996 privind remunerația magistraților fusese abrogată.

9. Părțile pârâte au arătat că articolul 47 din Legea nr. 50/1996, care institua sporul de risc și suprasolicitare neuropsihică, fusese abrogat la 1 octombrie 2000 prin OG nr. 83/2000, aprobat[prin legea nr. 344 din 6 iulie 2001 și că, de aceea, nu mai exista bază legală pentru acordarea acestei prime.

10. Printr-o hotărâre din 31 octombrie 2007, Tribunalul Argeș a admis acțiunea reclamantilor și a obligat pârâtii să le plătească drepturile salariale privind sporurile pentru perioada 19 iulie 2004 - 1 februarie 2007. Pentru a ajunge la această concluzie, tribunalul a apreciat drept neconstituțională și ilegală abrogarea articolului 47 din Legea nr. 50/1996 prin OG nr. 83/2000 și a judecat că în speță exista o privare de bun fără rațiune de utilitate publică în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției.

11. Pârâtii au declarat recurs împotriva hotărârii precitate, criticând că tribunalul își depășise atribuțiile pentru că OG nr. 83/2000 fusese aprobată de Parlament și reclamantii nu dispuneau de un "bun" în sensul Convenției, în măsura în care creanța pretinsă nu era prevăzută în legislația internă.

12. Printr-o hotărâre din 5 martie 2008, Curtea de Apel Pitești a respins recursul, prin hotărârea definitivă din 5 martie 2008, confirmând legalitatea și temeinicia hotărârii din 31 octombrie 2007.

3. Procedura privind obținerea sporului de confidențialitate

13. La 5 octombrie 2007, reclamantii și alți colegi magistrați și grefieri au introdus la Tribunalul Argeș o acțiune îndreptată împotriva aceluiași tribunal, Curții de Apel Pitești și a Ministerelor de Justiție și Finanțe, în vederea obținerii dreptului privind sporul de confidențialitate. Reclamantii au arătat că mai multe categorii de funcționari care prelucrau date cu caracter personal (militarii și magistrații militari, funcționarii din Ministerului de Afaceri Externe și al Integrării Europene etc.) primiseră un spor de confidențialitate prin acte normative succesive (Legea nr. 656/2002 și 444/2006 și OG nr. 6/2007) în timp ce magistrații, deși aveau o obligație de confidențialitate în temeiul articolul 99 din Legea nr. 303/2004 privind statutul magistraților, nu beneficiaseră de această primă. Astfel, aceștia s-au considerat victimele unui tratament discriminatoriu.

14. Printr-o hotărâre din 11 ianuarie 2008, tribunalul a admis acțiunea reclamantilor și a obligat pârâții să le plătească sumele de bani corespunzătoare sporului de confidențialitate, în cuantum de 15% din salariul lunar, pentru perioada octombrie 2004-ianuarie 2008.

Tribunalul a apreciat că reclamantii se aflau într-o situație identică cu cea a altor funcționari care aveau obligația profesională de confidențialitate, pentru că aveau acces la informații privind arestări, declarații de martori, mandate de ascultare ale convorbirilor telefonice, date personale etc. Tribunalul a hotărât că în speță a existat un tratament discriminatoriu în sensul OG nr. 137/2000. Prin analogie la alte dispoziții legale pertinente, tribunalul a stabilit sporul datorat reclamantilor la 15% din salariul lunar, calificând această sumă drept titlu despăgubire pentru tratament discriminatoriu în sensul articolului 269 din Codul muncii.

15. Pârâții au formulat apel, susținând că tribunalul își depășise atribuțiile și că reclamantii nu erau victimele unui tratament discriminatoriu. Aceștia nu s-ar fi aflat într-o situație asemănătoare celei a funcționarilor care beneficiau deja de sporul în litigiu, pentru că drepturile și obligațiile reclamantilor erau reglementate de dispoziții legale diferite, având în vedere situația lor în mod obiectiv diferită.

16. Printr-o hotărâre din 9 aprilie 2008, Curtea de Apel Pitești a respins recursul ca nefondat. Instanța de apel a confirmat motivare tribunalului, adăugând că tratamentul discriminatoriu suferit de părțile interesate, în sensul articolelor 2, §§ 1 și 3, și al articolului 6 din OG nr. 137/2000 reprezenta o bază legală suficientă pentru acordarea unui spor de confidențialitate.

4. Executarea hotărârilor judecătorești pronunțate în favoarea reclamanților

17. În aplicarea legislației în materie (paragrafele 24-27 de mai jos), plata sumelor datorate reclamanților în temeiul hotărârilor judecătorești, indexate cu indicele de inflația, a fost eșalonată.

Astfel, în 2008, următoarele sume de bani, reprezentând 30% din sumele datorate, au fost plătite reclamanților: 22 644 lei (RON) d-ului Dumitru, 23 331 RON d-nei Pluteanu și 18 301 RON d-nei Papaianopol.

La 29 septembrie 2010, după aprobarea de către Guvern la 14 septembrie a aceluiași an a bugetului destinat pentru acoperirea salariilor funcționarilor, reclamanții au primit 25% din quantumul celei de-a doua tranșe de 34%, respectiv: 5 607 RON pentru d-ul Dumitru, 5 647 RON pour d-na Pluteanu și 4 734 RON pentru d-na Papaianopol.

18. D-ul Dumitru și d-na Pluteanu au acuzat că nu au primit integral viramentele efectuate la 29 septembrie 2010, fapt contestat de Guvern.

19. Până în prezent, restul sumelor de bani datorate reclamanților ar trebui să fie plătite conform unor plăți planificate în cinci tranșe, după cum urmează: o primă tranșă de 5% în 2012, o a doua tranșă de 10 % în 2013, o a treia tranșă de 25 % în 2014, o a patra tranșă de 25 % în 2015 și ultima tranșă de 35 % în 2016.

20. În concluzie, Statul mai are de plătit reclamanților următoarele sume: d-ului Dumitru 63 304 RON potrivit reclamantului și 60 343 RON conform Guvernului, d-nei Pluteanu 60 782 RON și, d-nei Papaianopol, 50 968 RON.

B. Dreptul și practica internă relevante

1. Dispozițiile legale

a) Cu privire la remunerație

21. Articolul 1 § 2 i) din OG nr. 137/2000 cu privire la prevenirea și sancționarea discriminării consacră principiul "salariului egal pentru muncă egală".

Articolul 2 § 3 al aceleiași ordonanțe califică drept discriminatorii dispozițiile legale care pun o persoană în poziție dezavantajoasă în raport cu o alta, în absența unei justificări obiective întemeiate pe un scop legitim.

Articolul 27 permite victimei să solicite în instanță o despăgubire pentru discriminare.

22. Articolul 47 din Legea nr. 50/1996 privind salariile magistraților și altor categorii sociale care instituia un spor de risc și stres a fost abrogată prin OG nr. 83/2000, aprobată prin Legea nr. 334/2001 din 6 iulie 2001.

23. Începând cu 1 ianuarie 2010, Legea nr. 330/2009 privind salarizarea unică a funcționarilor publici a acordat magistraților și personalului asimilat un spor de stres (reprezentând 25% din salariul lunar) și un spor de confidențialitate (în cuantum de 10% din salariul lunar), cele două sporuri fiind cuprinse în salariul lunar.

b) Cu privire la plata eșalonată a anumitor datorii ale Statului

24. Invocând dificultăți financiare la executarea deciziilor definitive privitoare la remunerația personalului sistemului judiciar, Guvernul a hotărât, prin ordonanță de urgență, OUG nr. 75 din 11 iunie 2008, că plata sumelor de bani datorate în baza deciziilor pronunțate înaintea datei de intrare în vigoare a ordonanței va fi efectuată în tranșe, în termen de 28 de luni de la această dată.

La 12 mai 2009, Curtea Constituțională a declarat această ordonanță neconstituțională, apreciind că motivele invocate de Guvern nu erau de natură să justifice folosirea procedurii adoptării unei ordonanțe de urgență, procedură rezervată în temeiul articolului 115 (4) din Constituție "situațiilor extraordinare".

25. La 17 iunie 2009, invocând circumstanțe excepționale legate de dificultățile financiare și bugetare și subliniind caracterul critic al unei asemenea reglementări, Guvernul a adoptat OUG nr. 71/2009, care eșalona plata sumelor datorate funcționarilor în baza hotărârilor judecătorești devenite executorii înainte de 31 decembrie 2009, inclusiv cele vizate de OUG nr. 75/2008. Aceste sume, indexate cu indicele prețurilor de consum stabilit de către Institutul Național de Statistică (INS), trebuie să fie achitate potrivit următoarelor termene: 34% în 2010, 33% în 2011 și restul de 33% în 2012.

Orice procedură de executare forțată a acestor hotărâri a fost suspendată de jure.

La 2 martie 2010, Curtea constituțională a hotărât că această ordonanță este conformă Constituției.

26. La 19 mai 2010, OUG nr. 45/2010 a modificat calendarul plăților instaurat prin OUG nr. 71/2009 după cum urmează: 34 % din sumele de bani datorate vor fi plătite în 2012, 33 % în 2013 și restul de 33 % în 2014. Indexarea sumelor de plătit cu indicele prețului de consum stabilit de către Institutul Național de Statistică (INS) a fost menținută.

27. La 5 decembrie 2011, Partamentul a votat Legea nr. 230/2011 de adoptare a OUG nr. 71/2009. Legea a fost adoptată cu o singură modificare a ordonanței, partea privind termenele de plată, care au fost stabilite după cum urmează:

un cuantum de 5 % în 2012, 10 % în 2013, 25 % în 2014, 25 % în 2015, 35 % în 2016. Indexarea sumelor restante cu indicele prețului de consum a fost menținută.

2. Jurisprudența

a) Deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțate în Recurs în interesul legii

28. Înalta Curte de Casație și Justiție (« ÎCCJ ») a pronunțat trei decizii în interesul legii privind drepturile magistraților la anumite sporuri: decizia nr. 36/2007 privind sporul de vechime, publicată în Monitorul Oficial (« MO ») din 23 octombrie 2007, decizia nr. 21/2008 privind sporul de risc și stres, publicată în MO din 13 iunie 2008, decizia nr. 46/2008 privind sporul de confidențialitate, publicată în MO din 16 iulie 2009.

Înalta instanță a apreciat că magistrații și persoanele asimilate acestei categorii (personalul auxiliar și de specialitate) aveau dreptul, în temeiul OG nr. 137/2000 și a articolul 14 din Convenție, să beneficieze de diferite sporuri instituite atât prin Legea nr. 50/1996 privind salariile magistraților, cât și prin alte dispoziții legale care acordau drepturi în favoarea altor categorii de funcționari. În hotărârea sa nr. 21/2008, ÎCCJ a apreciat că Guvernul nu avea autoritatea să abroge articolul 47 din Legea nr. 50/1996 care acorda sporul de stres (paragraful 9 de mai sus); în consecință, magistrații și personalul asimilat trebuiau să beneficieze de acest spor în continuare. Prin hotărârea sa nr. 46/2008, ÎCCJ a apreciat drept contrară Constituției recunoașterea în favoarea magistraților a unui drept la spor de confidențialitate acordat prin lege altor categorii de funcționari. Totuși, în baza OG nr. 137/2000, ea a concluzionat că legea introdusese un tratament discriminatoriu între diferite categorii de funcționari și că, în consecință, magistrații aveau dreptul să primească sporul în litigiu cu titlu de daune pentru tratament discriminatoriu.

b) Jurisprudența Curții Constituționale

29. Prin decizia nr. 818/2008 din 3 iulie 2008, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată în temeiul articolelor 1, 2 § 3 și 27 din OG nr. 137/2000, pe motiv că aceste articole erau interpretate de către tribunale într-o manieră care încălca principiul separației puterilor în stat. Astfel, tribunalele își atribuiseră competența, pe de o parte, de a anula sau refuza aplicarea dispozițiilor legale considerate discriminatorii și, de altă parte, să le înlocuiască prin dispoziții create pe cale « judiciară/jurisdicțională ».

30. Prin hotărârea nr. 838 din 27 mai 2008, Curtea Constituțională a constatat, privitor la primele acordate prin deciziile nr. 36/2007 și 21/2008 ale ÎCCJ (paragraful 28 de mai sus) că în speță exista un conflict constituțional între autoritatea judiciară, pe de o parte, și puterea legislativă și executivă, pe de altă parte.

După ce a precizat că decizia sa nu era retroactivă, fiind fără efect cu privire la valabilitatea hotărârilor deja pronunțate de către ÎCCJ, Curtea Constituțională a hotărât mai întâi drept « deficitară » maniera în care reglementarea aplicabilă salariilor magistraților și a personalului asimilat era reglementată și redactată.

Ea a hotărât apoi că ÎCCJ avea competența, în temeiul Constituției, să asigurea interpretarea și aplicarea uniformă a legii de către toate instanțele, respectând principiul fundamental al separației puterilor în stat. Ea a concluzionat că ÎCCJ nu era competentă, în temeiul Constituției, să creeze, modifice sau să abroge norme juridice cu efect de lege și nici să controleze constituționalitatea unor asemenea norme.

PLÂNGERI

31. Reclamanții au susținut că, prin adoptarea unor acte normative succesive, autoritățile au împiedicat executarea silită a hotărârilor judecătorești pronunțate în favoarea lor și au întârziat într-un mod nerezonabil plata creanțelor în cauză. Ei au invocat articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției.

ÎN DREPT

32. Reclamanții se plâneau de întârzieri în executarea hotărârilor judecătorești care le acordau drepturi salariale. Aceștia au invocat articolul 6 din Convenție, ale cărui dispoziții relevante sunt enunțate după cum urmează:

Articolul 6 § 1

« 1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, public și într-un termen rezonaibil al cauzei sale, de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...)

(...) »

Articolul 1 din Protocolul nr. 1

« Oricărei persoane fizice sau juridice trebuie să-i fie respectate bunurile. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condiții prevăzute de lege și principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile sus-menționate nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau în vederea asigurării plății impozitelor sau altor contribuții sau amenzi. »

A. Argumentele părților

33. Guvernul subliniază de la început că autoritățile nu au refuzat niciodată executarea hotărârilor în cauză. Conform Guvernului, eşalonarea plăților sumelor în discuție era singura soluție pentru a asigura plata lor integrală.

34. În primul rând, Guvernul arată că situația creată de acordarea anumitor drepturi pe cale jurisdicțională era nu numai neașteptată de către autorități, dar și una de o amploare ieșită din comun. Astfel, în octombrie 2010, instanțele deja pronunțaseră mai mult de 3000 de hotărâri care acordau magistraților sporuri de risc și stres sau de confidențialitate, cât și mărimi salariale întemeiate pe OG nr. 10/2007. Pentru Guvern, cuantumul sumelor pe care statul a început să le datoreze ca urmare a acestor hotărâri judecătorești era de așa natură că executarea lor imediată sau în termene foarte scurte ar fi dăunat grav și în mod durabil echilibrului finanțelor publice.

Instanțele au continuat în cursul anilor 2010 și 2011 să acorde magistraților mărimi salariale și indemnizații, ceea ce ar fi avut un impact financiar considerabil.

În total, sumele acordate pe cale judecătorească până în 2012 a atins suma de 12 891,5 milioane RON, respectiv 2,2 % din PIB.

35. În al doilea rând, Guvernul amintește că și economia națională a fost atinsă de criza economică mondială care s-a declanșat în 2008, cea mai gravă criză de la cea din 1929.

Astfel, ansamblul circumstanțelor descrise mai sus ar fi avut ca și consecință că la finalul anului 2008 România înregistra un deficit bugetar de 5,4 % din PIB, considerat excesiv de către instanțele competente ale Uniunii Europene. Guvernul a afirmat că statul a trebuit, pe de o parte, să contacteze noi împrumuturi de pe piața internațională și, pe de altă parte, să ia numeroase măsuri drastice în vederea reducerii deficitului și aducerea lui la sub 3% din PIB pentru a respecta cerințele de la Maastricht și recomandările Consiliului ECOFIN al Uniunii Europene.

Printre aceste măsuri figura atât eşalonarea plăţii creanţelor precum cele în speţă, dar şi o reducere de 25% a salariilor funcţionarilor.

36. Cu privire la mecanismul de eşalonare ales, inclusiv referitor la forma sa cea mai recentă definită prin Legea din 5 decembrie 2011, Guvernul a apreciat că aceasta era cea mai potrivită din punct de vedere al situaţiei financiare a ţării în 2011 şi a crizei economice şi financiare internaţionale şi se înscria perfect în marja de apreciere de care statul dispune pentru a conduce politica sa economică, financiară şi bugetară.

În plus, eşalonarea plăţilor astfel cum a fost stabilită şi care păstra simultan esenţa drepturilor reclamanţilor, ar fi permis evitarea luării altor măsuri suplimentare în vederea reducerii deficitului, măsuri ce-ar fi putut avea consecinţe grave pe plan economico-social: reducerea cu 40% a salariilor funcţionarilor sau desfiinţarea a mai mult de 530 000 de posturi în sectorul public.

În concluzie, Guvernul susţine că eventuala ingerinţă în dreptul reclamanţilor era necesară şi proporţională cu scopurile urmărite.

37. Reclamanţii consideră că refuzul autorităţilor de a executa o hotărâre judecătorească definitivă face iluzoriu şi teoric dreptul lor la un proces echitabil şi creează o situaţie nesigură, lipsită de orice fel de previzibilitate. Pe de altă parte, intervenţia legislativă a statului în executarea hotărârilor judecătoreşti definitive care nu îi erau favorabile ar fi încălcat dreptul lor la respectarea bunurilor, această intervenţie privilegiind în mod clar interesele statului în detrimentul intereselor altor justiţiabili, inclusiv pe cele ale reclamanţilor.

Reclamanţii recunosc că, teoretic, executarea eşalonată a unei creanţe patrimoniale izvorâtă dintr-o hotărâre judecătorească nu este în sine incompatibilă cu Convenţia şi că, de aceea, adoptarea OUG nr. 71/2009 putea fi necesară, astfel cum a constatat şi Curtea Constituţională în hotărârea sa din 2 martie (paragraful nr. 25 de mai sus) - atât timp cât era vorba de măsuri limitate în timp.

Totuşi, reclamanţii susţin că această limitare în timp nu a fost respectată pentru că modificările ulterioare ale ordonanţei au prelungit şi întârziat de mai multe ori plata sumelor datorate funcţionarilor în temeiul hotărârilor judecătoreşti.

În plus, orice posibilitate de a proceda la executarea silită a hotărârilor în vederea acoperirii sumelor datorate a fost suspendată prin intermediul actelor normative amintite. În opinia reclamanţilor, toate aceste particularităţi fac sistemul reglementat de OUG nr. 71/2009 cu modificările sale ulterioare, incompatibil cu exigenţele Convenţiei.

Reclamanţii adaugă că, în orice caz, în 2007 şi 2008, nu exista un motiv real şi serios pentru a se întârzia executarea rapidă şi integrală a hotărârilor care le erau favorabile. Pe de altă parte, în 2007, România ar fi înregistrat o creştere de aproximativ 8% din PIB. De asemenea, chiar după începutul crizei economice în 2008, statul ar fi continuat să-şi onoreze anumite datorii, astfel cum o dovedeşte adoptarea OUG nr. 51/2010, care îi permitea să împrumute consiliilor locale bani destinaţi la plata unor eventuale datorii ale agenţilor economici privaţi.

În sfârșit, reclamantii își exprimă teama că plata sumelor care le sunt datorate poate fi prelungită în mod repetat pe viitor și că astfel dreptul lor va fi lipsit de substanță.

B. Considerentele Curții

38. Curtea amintește că executarea unei hotărâri judecătorești face parte integrantă a « procesului » în sensul articolului 6 (*Hornsby c. Greciei*, 19 martie 1997, § 40, *Culegere de decizii și hotărâri* 1997-II).

Neexecutarea de către un stat contractant a unei hotărâri judecătorești pronunțate împotriva sa poate constitui o încălcare a dreptului justițiabilului la justiție, drept consacrat prin articolul 6 § 1 al Convenției (*Bourdov c. Rusiei*, nr. 59498/00, § 34, CEDH 2002-III). Acest lucru poate, pe de altă parte, să aducă atingere dreptului justițiabilului la respectarea bunurilor, atunci când judecata în favoarea sa naște o creanță certă care poate fi calificată drept « bun » în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 (*Bourdov*, precitată, § 40).

39. O autoritate statală nu poate invoca lipsa resurselor drept pretext pentru a nu-și onora o datorie izvorâtă dintr-o hotărâre judecătorească. Dacă este adevărat că întârzierea în executarea unei hotărâri judecătorești se poate justifica în anumite circumstanțe, această întârziere nu poate fi de o asemenea natură încât însăși substanța dreptului garantant de articolul 6 § 1 al Convenției să fie afectată (a se vedea, printre altele, *Hornsby* precitată, § 40; *Jasiūnienė c. Lituaniei*, nr. 41510/98, § 27, 6 martie 2003 ; *Qufaj Co. Sh.p.k. c. Albania*, nr. 54268/00, § 38, 18 noiembrie 2004, și *Beshiri și alții c. Albaniei*, nr. 7352/03, § 60, 22 august 2006).

40. În același timp, pentru a decide cu privire la respectarea cerinței de executare a hotărârii judecătorești într-un termen rezonabil, Curtea are în vedere complexitatea procedurii, comportamentul părților, cât și obiectul hotărârii de executat (*Railian c. Rusiei*, nr. 22000/03, § 31, 15 februarie 2007).

Pentru a răspunde la întrebarea dacă articolul 6 a fost respectat, Curtea trebuie să aibă în vedere comportamentul tuturor autorităților naționale implicate, inclusiv aceea a legiuitorului național (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Young, James și Webster c. Regatului Unit*, 13 august 1981, §§ 48-49, seria A nr. 44).

41. Învătită să se pronunțe cu privire la respectarea articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției, Curtea a considerat că legiuitorul ar trebui să beneficieze, atunci când pune în aplicare politicile sale, mai ales cele sociale și economice, de o mai mare flexibilitate pentru a se pronunța atât asupra existenței unei probleme de interes public care necesită o reglementare, cât și asupra alegerii modalităților de aplicare a acesteia din urmă. Curtea respectă modul în care legiuitorul stabilește cerințele interesului public, în afara situației în care raționamentul său se dovedește în mod vădit lipsit de un fundament rezonabil (*Mellacher și alții c. Austriei*, 19 decembrie 1989, § 45, seria A nr. 169).

42. În plus, Curtea a considerat incompatibilă cu exigențele articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției o planificare a plății datoriilor stabilite pe cale judecătorească, atunci când actul de planificare nu era « lege » în sensul jurisprudenței Curții (*SARL Amat-G și Mébaghichvili c. Georgiei*, nr. 2507/03, § 61, CEDO 2005-VIII) sau când mecanismul planificării, chiar dacă răspunde noțiunii de « lege », fusese aplicat de manieră defectuoasă (*Suljagić c. Bosniei-Herțegovina*, nr. 27912/02, §§ 56-57, 3 noiembrie 2009).

43. În speță, Curtea observă că nu i se reproșează Guvernului pârât că ar fi refuzat să execute hotărârile judecătorești recunoscând reclamantilor drepturi de natură patrimonială. De asemenea, părțile interesate nu pretind că dispozițiile legale adoptate în materie vizau să lipsească de efecte aceste hotărâri judecătorești.

44. Reclamantii se plâneau în principal de eșalonarea executării creanțelor care le sunt datorate în virtutea hotărârilor judecătorești, hotărâtă pe cale legislativă.

Curtea este investită să examineze dacă această eşalonare, astfel cum a fost aplicată de către reclamanti, este compatibilă cu Convenția.

45. Curtea constată că între 2008 și 2011, statul român a adoptat mai multe acte normative care suspendau *de jure* executarea forțată a creanțelor funcționarilor în temeiul hotărârilor judecătorești și introducea un sistem de executare a acestor creanțe ce consta în plăți anuale, în tranșe.

Prima ordonanță din 11 iunie 2008 (declarată neconstituțională la 12 mai 2009), a fost urmată de OUG nr. 71/2009, care stabilea plata creanțelor în tranșe anuale, din 2010 până în 2012.

În 2010, OUG nr. 45/2010 stabilea că plata sumelor datorate s-ar face tot în trei tranșe anuale, dar între 2012 și 2014.

În sfârșit, în decembrie 2011, Legea nr. 230/2011 a extins aceste plăți pe cinci ani, din 2012 până în 2016, cu rate progresive, începând cu 5% în primul an și 35% în ultimul an (paragrafele 24-27 de mai sus).

46. Guvernul justifică aceste măsuri prin faptul că în 2008 țara se confrunta cu o situație de dezechilibru bugetar important, susceptibil să pună în pericol integritatea financiară a țării. În opinia sa, acest dezechilibru rezulta, printre altele, dintr-un număr mare de hotărâri judecătorești care acordau anumitor categorii de funcționari, pe cale de interpretare a dispozițiilor legale destinate altor categorii, drepturi cu caracter patrimonial. În plus, degradarea situației financiare a țării a continuat și după anul 2008, într-un context de criză financiară foarte sever care afecta numeroase țări, astfel încât Guvernul a trebuit să adapteze mecanismul eşalonării la realitățile economice.

47. Curtea amintește că deja s-a pronunțat că măsurile luate pentru a salva echilibrul bugetar între veniturile și cheltuielile publice pot fi considerate că urmăresc un scop de utilitate publică (*Mihăieș și Senteș c. României* (decizie), nr. 44232/11 et 44605/11, 6 decembrie 2011, *Šulcs c. Lettonia* decizia nr. 42923/10, § 24, 6 decembrie 2011, și *Panfile c. României* (decizia nr. 13902/11, § 21, 20 martie 2012).

48. În speță, Curtea notează că, începând cu 2009, România a trebuit să facă față unei grave crize economice și financiare. Autoritățile naționale sunt mai în măsură, spre deosebire de judecătorul internațional, să determine ceea ce este de « utilitate publică », Curtea fiind gata să admită că, astfel cum susține și Guvernul, măsurile contestate urmăreau un scop de utilitate publică.

49. Pentru a determina dacă respectivele măsuri erau proporționale scopului urmărit - stabilirea unui echilibru bugetar evitând înrăutățirea situației sociale -, Curtea apreciază că trebuie verificat dacă, în speță, felul în care au fost tratați reclamantii a permis menținerea unui echilibru între interesele în cauză.

50. Curtea notează că reclamantii aveau drepturi ferme și intangibile în temeiul hotărârilor judecătorești definitive pronunțate între februarie și aprilie 2008. Curtea constată că, chiar dacă mecanismul eşalonării stabilit a suferit modificări, autoritățile statului l-au respectat, dovedind diligență în executarea hotărârilor judecătorești susmenționate.

Astfel, conform legislației în vigoare, reclamantii au primit începând cu octombrie 2008 o primă tranșă reprezentând 30 % din suma totală a creanțelor datorate. În septembrie 2010, le-a fost plătită o sumă suplimentară, echivalentul a 25 % din a doua tranșă de 34 % din quantumul total, chiar dacă potrivit OUG nr. 45/2010 din 19 mai 2010, a doua tranșă trebuia achitată în 2012.

Astfel cum legea o impunea, quantumul sumelor plătite era de fiecare dată indexat cu indicele prețurilor din data plății.

În prezent, reclamantii au primit mai mult de o treime din suma totală datorată, restul acesteia trebuind să fie plătit, conform legislației în vigoare, în mod eşalonat, până în 2016. Niciun act din dosar nu arată că Guvernul nu ar avea intenția să respecte calendarul de plăți.

51. Ținând cont că o parte semnificativă a creanțelor datorate reclamanților deja le-a fost plătită acestora, Curtea nu poate considera că însăși substanța dreptului reclamanților a fost afectată.

În orice caz, văzând ansamblul tuturor elementelor de mai sus și a contextului particular al prezentei cauze, Curtea consideră că eșalonarea plății creanțelor datorate reclamanților nu poate fi considerat nerezonabilă.

52. În consecință, Curtea consideră că cererea este în mod vădit nefondată și că trebuie respinsă, făcând aplicarea articolului 35 §§ 3 a) și 4 al Convenției.

Pentru aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Marialena Tsirli	Egbert Myjer
Grefieră adjunctă	Președinte.